
Da Vesterålen fikk helseministerens oppmerksomhet

AKTUELT

ARNE JOHANNESSEN

leder Offentlige legers landsforening, OLL

Helseminister Tore Tønne satte av en hel dag i mai til å møte 120 års samlet primærlegeerfaring. Det var den vanskelige rekrutteringssituasjonen og de mulige årsakene til dette som var hovedtema for dagen. Statsråden lyttet interessert, men gav ingen signaler om tiltak for å snu utviklingen.

Primærlegene i Vesterålen har lenge levd med store rekrutteringsproblemer og er fortvilet over den manglende medieoppmerksomheten. Fra 1. juli 1999 til 1. mai 2000 hadde de fem kommunene i Vesterålen 43 vikarer. Dette betyr manglende kontinuitet både for befolkning og kolleger, økte kostnader for kommunene og liten mulighet til å vektlegge de langsiktige oppgavene legetjenesten skal ivareta.

Ordfører Geir Rognan i Øksnes i samtale med helseminister Tore Tønne

Sterke innlegg

I vinter tok primærlegene i Vesterålen skjeen i egen hånd og utfordret daværende helseminister Dagfinn Høybråten til å møte dem ansikt til ansikt på deres hjemmebane, for å belyse krisen i primærhelsetjenesten. Han tok utfordringen, men på grunn av regjeringsskiftet ble det Tore Tønne som fikk møte primærlegene på deres egen arena. Han fikk høre Arne Vassbotn, kommunelege I i Sortland med 33 års erfaring fra primærhelsetjenesten, belyse de samfunnsmedisinske arbeidsoppgavene. Han la spesielt vekt på betydningen av kontinuitet for å kunne gi kommunene gode medisinsk-faglige råd. Anders Svensson, stabil svensk kommunelege I med fem års erfaring fra Bø i Vesterålen, beskrev de offentlige allmennmedisinske oppgavene som vanskelig å få gjennomført med mange korttidsvikarer. Yngvar Vestjord, kommunelege I i Andøy beskrev vaktbyrden og den økende belastningen han følte etter 17 års virke i kommunen.

Ellen B. Pedersen har gjennom sine 20 år i Øksnes vært en av bærebjelkene i primærhelsetjenesten, og hun understreket nødvendigheten av å si fra når bærebjelkene begynner å svikte i det norske medisinske hus. Henning Aanes, kommunelege I i Hadsel i til sammen 20 år, beskrev effekter av rekrutterings- og stimuleringstiltakene som allerede er i gang og nye tiltak som er på trappene i Vesterålen.

Kommunelegene Henning Aanæs, Yngvar Vestjord, Ellen B. Pedersen, Arne Vassbotn, Anders Svensson, Torgeir Vik. Alle foto A. Johannesen

Ingen signaler

Helseministeren og hans følge lyttet oppmerksomt og spurte om forhold som var ukjente for ham, om den nye populasjonen leger med andre interesser og behov enn forrige generasjon, og hva som må til for å snu utviklingen. Arne Vassbotn la inn et meget sterkt krav om at helseministeren fikk fortgang i legevaktforhandlingene, som sannsynligvis er den viktigste årsaken til rekrutteringssvikten i primærlegetjenesten.

Sosial- og helsedepartementet gav uttrykk for optimisme gjennom den store økningen i nye leger som nå uteksamineres. Primærlegene understreket sterkt at det må følge rammevilkår med rekrutteringen som kan bidra til å stabilisere yngre leger i primærhelsetjenesten. Det ble uttrykt frustrasjon over nok en utsettelse av fastlegereformen, som bare øker usikkerheten om primærlegetjenestens rammevilkår.

Skal kommunene kunne gi befolkningen en stabil og god legetjeneste, må de samtidig gis ressurser til dette. Det bør utvikles en distriktsmodell for videre- og etterutdanning, der rekrutteringen bidrar til at noen kolleger velger å fortsette sitt yrkesaktive liv i distriktene etter endt spesialisering.

Tore Tønne lyttet interessert til innleggene og til Herr Petters «primære» bekymring, fremført av Torgeir Vik (se side 2079), men han kom med få signaler. Han viste til at revidert budsjett ikke gav rom for større overføringer til kommunene og varslet en enda strammere økonomi i neste års statsbudsjett. Men han gav klare signaler om at det innenfor rammene må være mulig å omprioritere. Det gjenstår å se hvilken retning en slik omprioritering kan ta, og om helseministeren har nok tyngde til å gi primærlegetjenesten det løft den trenger for å trygge legetjenesten i kommunene.

Publisert: 30. juni 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 3. januar 2026.